



W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·



BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Gazeta Częstochowska

Redakto

КВІТАНІІІІІ.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA
Częstochowa, Aleja II № 38, telefon № 50.

Wydawca Antoni Siennicki.

W:

głoszeń na stronie IV-ej.

Cena 3 kop.

W

Wielkie Kinematograficzne przedstawienie **Zmiana programu**
DWA RAZY w tygodniu

w Częstochowie. Obrazy doborowe, sensacyjne i artystyczne, otrzymane wprost z
jęciami ostatnich nowości. Szczegóły w programach.
Dz. 3 po poł., a w dniu powszednie od godz. 5 po południu. Dyrektor B. Zrzęcki;

NEURASTENIA

Wyprowadzenie. (Pogadanka lekarska).

Przez długi czas uważano się za rodzaj przewleju klas zamożniejszych, wywołanego bezczynnością i próżnią. W rzeczywistości ma się rzecz wręcz odwrotnie. Neurastenia jest objawem czasu i stanem warunków żyłowych. Nieustające życie w wielkich miastach i ogniskach, nieustające warunki żyłowe i — last not least — obowiązkowi towarzyszącemu oraz nadmiar rozrywk wszelkiego rodzaju, które nie mogą mieć nawet pretensji do nazwy „rozrywek”. Wszystko to do tego stopnia niszczy system nerwowy, że na końcu konieczność przyjścia z pomocą przeciagającym nerwom

Lekarz, sumienny doradca pacjenta swego, rozprządza całym szeregiem środków zaradczych, w liczbie których w ostatnich czasach wymieniany bywa bardzo często Muiracitin, wyrobu fabryki preparatów w Petersburgu, zbadany bowiem i wypróbowany został przez kilku profesorów światowej sławy, przyczem stwierdzono znakomite działanie jego na centralny system nerwowy neurasteników. Przy dziennych dawkach w ilości 6—8 pigulek Muiracitinu profesorowie ci dochodzili w krótkim przebiegu czasu do dobrych wyników, dzięki czemu środek ten znalazł bardzo szybkie rozpowszechnienie zarówno między lekarzami, jak i wśród Publiczności. Specjalną dziedziną stosowania Muiracitinu stanowią także wypadki neurastenii, w których chorey (przeważnie mężczyźni) cierpi na niemoc przedwczesną. Rodzaj ten neurastenii należy do cierpień najbardziej rozpowszechnionych i jest dla dotkniętego nim źródłem nieustających trosk i przykrości. Spokój i szczęście małżeńskie znikają, nie śmie się jej nie zarządzić, czyż z chorobą takimi tylko środkami Muiracitinu.

Przez długi czas uważano się za rodzaj przewleju klas zamożniejszych, wywołanego bezczynnością i próżnią. W rzeczywistości ma się rzecz wręcz odwrotnie. Neurastenia jest objawem czasu i stanem warunków żyłowych. Nieustające życie w wielkich miastach i ogniskach, nieustające warunki żyłowe i — last not least — obowiązkowi towarzyszącemu oraz nadmiar rozrywk wszelkiego rodzaju, które nie mogą mieć nawet pretensji do nazwy „rozrywek”. Wszystko to do tego stopnia niszczy system nerwowy, że na końcu konieczność przyjścia z pomocą przeciagającym nerwom

Przez długi czas uważano się za rodzaj przewleju klas zamożniejszych, wywołanego bezczynnością i próżnią. W rzeczywistości ma się rzecz wręcz odwrotnie. Neurastenia jest objawem czasu i stanem warunków żyłowych. Nieustające życie w wielkich miastach i ogniskach, nieustające warunki żyłowe i — last not least — obowiązkowi towarzyszącemu oraz nadmiar rozrywk wszelkiego rodzaju, które nie mogą mieć nawet pretensji do nazwy „rozrywek”. Wszystko to do tego stopnia niszczy system nerwowy, że na końcu konieczność przyjścia z pomocą przeciagającym nerwom

Przez długi czas uważano się za rodzaj przewleju klas zamożniejszych, wywołanego bezczynnością i próżnią. W rzeczywistości ma się rzecz wręcz odwrotnie. Neurastenia jest objawem czasu i stanem warunków żyłowych. Nieustające życie w wielkich miastach i ogniskach, nieustające warunki żyłowe i — last not least — obowiązkowi towarzyszącemu oraz nadmiar rozrywk wszelkiego rodzaju, które nie mogą mieć nawet pretensji do nazwy „rozrywek”. Wszystko to do tego stopnia niszczy system nerwowy, że na końcu konieczność przyjścia z pomocą przeciagającym nerwom

Z powyższego okazuje się, że Muiracitin jest wybitnym preparatem naszej starobny leczniczej i że przy zupełnej nieszkodliwości wywiera znakomite działanie we wszystkich dziedzinach chorób neurastenicznych.
Uwaga. Poleca się uwadzy Szan. Publicz. że tylko my jesteśmy wyłączni fabrykantami prawdziwego zagranicznego „Muiracitinu” którego cena obecnie jak i poprzednio pozostaje rub. 5—i tylko nasz „Muiracitin” jest zalecany przez lekarzy profes. jak von Leydena, senatora Eulenburga i wielu innych. Żądać „Muiracitinu” opatrzony tylko marką ochronną „H. N. B.” w gwieździe, zaś wszelkie inne nasiadownictwa stanowią odrzucane. Biuro Chemicznych Preparatów Nowski Prospekt 28, St. Petersburg. — Literaturę gratis i franco otrzymać można u Reprezentanta na Królestwo Polskie, Litwę i Południową Rosję p. S. Rościsze-wskiego Warszawa—Bracka 6. Telefon 128-46
Muiracitin jest do nabycia we wszystkich większych aptekach i składach aptecznych.

Biuro Meljoracji Rolnych

Warszawa, Foksal 14, Telefon 115-02. Kraków, Długa 43.

inż. St. Turczynowicz, inż. A. Ponikowski i S-ka

Osuszanie. Drenowanie. Nawadnianie. Gospodarstwo rybne. Analiza mechaniczna gleby. **Kolejki wazkotołowe.**

Oko-Perlin Dentysta

Teatralna № 13.

przyjmuje codziennie od 10 rano do 1 i od 2 do 6 po połud. Wprawia zęby sztuczne na złocie bez podniebienia, oraz przyjmuje niezamoznych od 9 do 10 rano bezpłatnie. 34

KRUSZYNSKI i PROSZOWSKI

Częstochowa, Aleja III-cia, dom własny.

Pierwszorzędny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukarski

WYKONYWA: RZEZBE, POMNIKI, ROBOTY BUDOWLANE i SZTUKATERJA.

Telefon № 260.

RYDZEWSKI i S-ka

Biuro Techniczne w Częstochowie, Teatralna 13.

POLECAJA: Dynamomaszyny, motory, wszelkie materiały instalacyjne
Fasy, pompy wszelkiego rodzaju, rury gazowe i kotłowe.
Oferty na żądanie.

Zatwierdzona przez Ministerjum Spraw Wewnętrznych
Lecznica chorób zębów i jamy ustnej
Marjana Puchalskiego
przeniesioną została w III-ą Aleję № 57 wprost kuścioła po Mariawitkach.
Leczenie plombowanie zęby sztuczne podług takay.
Porada 30 kop., wyjęcie zębs 50 kop
Dyżury nocne od 8 wiecz. do 8 rano, zapłata podwójna. 21

Lekarz-Dentysta
Michał Grejniec
poleca № 1 swego Wydawnictwa Popularnego p. t.
„Ogólne zasady pielęgnowania zębów i jamy ustnej” cena 5 i 10 k.
Ządać w księgarniach lub wprost od autora i wydawcy w Częstochowie, I Aleja Nr. 10.
Kupującym w większych ilościach—znaczne ustępstwo.

Lekarz Dentysta Artur Broniatowski
przyjmuje codziennie od 9—1 i od 3—7 p.p.
I Aleja № 8, pierwsze piętro, dom p. Rygockiej. 92
Choroby zębów i jamy ustnej. Plomby. Zęby sztuczne. bez podniebienia na trzonczku i w słocie.

Zatwierdzone przez Ministerjum Przemysłu i Handlu.
Kursy Handlowe
W. NASSALSKIEGO
w Częstochowie.
półroczne, wieczorne dla obójra płci.
Przedmioty wykładowe: buchalterja, artemetyka, handlowa, korespondencja, prawo handlowe, ekonomia polityczna, geografja, handlowa.
Wykłady na komplecie powakacyjnym rozpoczyna się 2 września r. b. Zapisy przyjmują w kancelarji użadnia Kancelarja Kursów. Aleja II № 24, codziennie z wyjątkiem świąt i niedziel od 6—7 pp. 15—1

Henryk Schwarz

Kraków, Grodzka 13.
Magazyn konfekcji damskiej i towarów modnych.

300

Rok założenia 1856.

Fabryka Wyrobów Platerowanych

B-cia HENNEBERG

Zarząd Fabryki i Kantor Warszawa, Wolska 17.

Zastępstwo na **Zagłębie**, na wyroby dla restauracji, klubów, bufetów powierzyliśmy:

p. Józefowi Węgierkiewiczowi
w Sosnowcu.

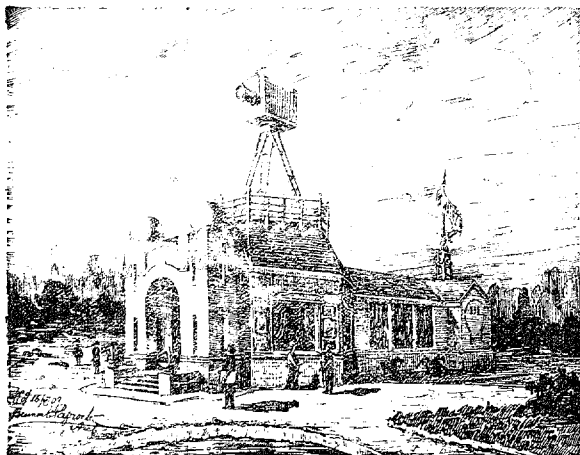
8-klasowy zakład naukowy Cz. BAGIEŃSKIEGO

w Częstochowie, ul. Szkolna 10.

Egzamina wstępne po wakacjach.

Od 1 do 15 września codziennie.

Dzieci rodziców, którzy nie wnieśli opłaty wpisowej za rok zeszyły, bezwarunkowo, nadal do szkoły przyjęci nie będą.



„Gazeta” na Wystawie.

Dla wygody czytelników, jak również p. p. Wystawców i publiczności, zwiedzającej wystawę — urządziliśmy w pawilonie „Świtez” (przy wejściu z parku na plac wystawy) kantor naszego pisma, który przyjmować będzie wszelkie reklamy i ogłoszenia, jak również prenumeratę po cenach zwykłych redakcyjnych.

Sprzedaz NnN pojedynczych „Gazety”.

„Straż Polska”

Okropnie mało z naszej strony świadomych wysiłków, dla przeciwdziałania zgubnym wpływom, różnym dla każdego z naszych dzielnic warunków istnienia, które podkopują naszą jedność narodową! Ta zbrojna praca, w szeregu licznych swych zadań, podjęta w Krakowie „Straż Polska”, instytucja powstała „dla obrony moralnych i materialnych dóbr narodu polskiego” — Kierownikiem Stowa-

rzyszenia jest jego założyciel i pierwszy prezes, niestrudzony patriota, znany literat Kazimierz Bartoszewicz. — Pod jego też redakcją wychodzi poważny miesięcznik, będący organem instytucji, noszący ten sam tytuł, a zasilany przez pierwszorzędne nasze pióra z Henrykiem Sienkiewiczem na czele. Roczny wpis członkowski wynosi tylko 2 korony i tyleż prenumerata „Straży Polskiej” (Kraków Floryańska L. 1). Jedną z zasług „Straży jest skierowanie ruchu turystycznego z Galicji do ziem polskich, a nie łatwo było, nieprzewyżkłego do utrudnień pasportowych galicyjanina namówić, aby zamiast do wesłego Wiednia, przyjechał

odwiedzić, — często po raz pierwszy, — o smutnej — od niejednym względem szalenie, Warszawę. — Ale początek szczęśliwie był zrobiony i w roku bieżącym możemy już zanotować następujące wycieczki z inicjatywy lub pod egidą „Straży Polskiej” do Królestwa: w Czeremchu młodzież politechniczna ze Lwowa, kilkadziesiąt osób, w tym kilku profesorów. W tym też miesiącu zakład naukowy p. Niedziałkowskiej, a trochę później młodzież z Rzeszowa, uczniowie z nauczycielami. We wrześniu spodziewana jest wycieczka 300 wędrowników z Łódzkiego z inicjatywą p. sta Zardeckiego, który o informację zgażał się do „Straży”. Wycieczka ta zwiedzi wystawę w Częstochowie, a następnie Warszawę i parę wzorowych gospodarstw rolnych.

Przyjeżdżano też grupami np. z Sankta i innych miejscowości. — Dnia 1-go września przybywa do Częstochowy, a następnie do Warszawy wycieczka z Krakowa przy osobistym udziale prezesa „Straży” w liczbie kilkadziesiąt przedstawicieli mieszczan i rzemieślników, inteligencji i arystokracji rodowej, słowem osób wszelkich stanów. Trochę później we wrześniu projektowana jest inna licznica wycieczka około 100 osób tylko do Częstochowy.

Czy mamy rodakom naszym, nieznanym tutejszych stosunków, — choćby byli „Staremi babami” z r. 1903-go, pozostawić wszystkie starania i kłopoty, związane z pobytami w obcym mieście, czy też jako gościnni gospodarze przygotować, powitać, objaśnić...?

Nie potrzeba tu żadnej przesady, ani uroczystych lub tembardziej kosztownych występów, lecz nie ulega wątpliwości, że mamy w tym względzie pewne obowiązki i, że dla naszych gości byłoby ułatwieniem, oszczędzeniem drogiego w podróży czasu, sprawiło by im przyjemność, gdyby jedna z naszych instytucji kulturalnych, — przyjęła udział w skromnym wspólnym obiedzie i delegowała kilku członków do powitania.

Niżej podpisany będzie o wszystkim dokładnie powiadomiony i służy ludzom dobrej woli wszelkimi objaśnieniami.

Franciszek Paciorkowski.

Rozwój muzyki w Częstochowie.

— 0 —

Jak muzyka sama jest sztuką młodszą ze wszystkich sztuk (pod względem artystycznym — bo w stanie pierwotnym będąca jest najstarszą) tak i niedawne są dzieje pedagogii muzycznej w Częstochowie.

Pierwsza zasługa rozbudzenia zamiłowania do muzyki i śpiewu w szkołach, szluznie należy się pp. Grzybow-skiemu i Sochnaczewskiemu, którzy dziś jeszcze z powodzeniem pracują na tej niewdzięcznej niwie.

Wkrótce zaczęły powstawać towarzystwa śpiewacze, które w dalszym ciągu przyczyniły się do podnoszenia poziomu muzycznego — zwłaszcza „Lutnia” — sprawdzając od czasu do czasu kierowników dla swej instytucji. Obecny kierownikiem jest p. W. Pojawowski, który oprócz istniejącego już chóru „Lutni” założył orkiestrę, co stanowiło „Lutnię” w rzedzie pierwszorzędnym stowarzyszeń muzycznych.

Panowie Łęgosz i Malcz pracują wzorowo na swoich stanowiskach, a niestrudzony i pełen inicjatywy, przewielbny prezer O. Rejman, — nieszczęśliwy środek — by podnieść chór i orkiestrę.

Należy nadmienić, że właściwie pod względem muzyki i śpiewu Jasna Góra zawsze przodowała wszystkim, lecz mam tu głównie na myśli Częstochowę jako miasto.

W kościele św. Zygmunta oddawna chór są uprawiane z zamiłowaniem i do dziś tam wspominają organista Serwatko — jako zdolnego pedagoga. Obecnie prowadzi tam chóry ks. Zaborski oraz uzdolniony organista p. F. Kosiński z Warszawy.

Niebawem powstała szkoła muzyczna — kształcąca uczniów zawodowo i teoretycznie, która rozwija się coraz więcej i coraz większą kształcą liczbę osób. Do dawniejszych nauczycieli w Częstochowie, cieszących się powodzeniem należą pani Marja Ginter, siostra naszego muzyka warszawskiego p. Tisserana oraz wiele innych, do nowszych panna Komornicka, p. Witeszcza, który z powodzeniem prowadzi dzielny chór stow. rzemieślniczego oraz udziela lekcji muzyki. W ostatnich czasach począł udzielać lekcji muzyki panna Ratner, która przyjmowała udział w paru koncertach i p. A. Biernacki, wyszkolony skrzypek — dyrektor wielu towarzystw muzycznych — a brat profesora warsz. konserwatorium. Mamy również w Częstochowie dobrych kapelmistrzów jak: p. Aubrecht — zdolny i doświadczony muzyk, gra szczególnie na klarnecie i kontrabasie, prowadzi orkiestrę kilkanaście lat.

P. Kagan i Fast, którzy dali się poznać w ostatnich czasach na Wystawie Częstochowskiej z wzorowej instrumentalnej i wykonania. Prócz wymienionych wizer — wiele jeszcze osób pedagogicznych — pełną pedagogicznym i artystycznym — znam — zatem nie wymieniam. W każdym razie, jak na Częstochowę jest to pokaźna liczba pedagogów i byłoby rzeczą bardzo pożądaną, aby w przyszłości utworzył się związek muzyków w Częstochowie — na wzór warszawskiego — celem którego byłoby wzajemne popieranie się, oparte na wzajemnym szanowaniu się.

Wówczas publiczność zwracałaby się ze wszelkimi zamówieniami, bądź to w celach angażowania orkiestr, lub pedagogicznych do związku, mając zaufanie do tegoż.

L. Wawrzynowicz.

Kartka iluminacyjna Słowackiego.

— 0 0 —

Komitet obchodu setnej rocznicy urodzin Juliusza Słowackiego we Lwowie, pragnąc uzyskać artystyczny wzór nalepki dla iluminacji kartkowej w czasie obchodu, zwrócił się do znanego artysty malarza, Piotra Stachewicza w Krakowie z prośbą o dostarczenie rysunku. Artysta z całą gotowością przychylił się do próby Komitetu. Nalepsa p. Stachewicza wykonaniem swem i pomysłem należyć będzie do najpiękniejszych pamiątek roku jubileuszowego.

Główna część rysunku zajmuje medalion Słowackiego, ze wszystkich rysunków, jakie dotąd się ukazały w roku bieżącym, najsłabsze i najmniej ujęte, nie odstępujący zasadniczo od utartego typu, jaki przechował się. W wieniec z liści laurowych, połączonych z kwiatami niezapominajki, pomieścił artysta medalion poety, dodając z obu stron girlandy róż symbolizujące w ten sposób, łatwo każdemu zrozumiałą, sławę i miłość narodu. Górą część rysunku wypełniają postacie z poematów wieszczca: środkową grupę stanowi Anelli, krórego prowadzi Szaman; postać Szamana tak ma jestatyczna, pełna takiej powagi i smutku, że głęboko wrywa się w pamięć widza. A obok niego Anelli, zlamany bólem, zdaje się ugiąć pod ciężarem nieszczęść. W dalszym ciągu na prawo postacie Lelum i Polelum, skuci razem; obu przedstawił artysta w sile młodzieńczej, tak jednak żalobnej, że odczuwamy ich niemoc mimo siły zewnętrznej. Obok nich Lilla przepięknie uduchowiona, z harfą w ręku — symbol poezji. Ze strony lewej pomieścił artysta postać Aliny z dabankiem malin na głowie, a obok niej Eloaz, jak unoszą na skrzydłach Ellenai. W mistrzowski wprost sposób uwidoczniła litość Eloiz dla biednej pokutnicy.

Całość sprawila wielkie wrażenie: postaci stworzone przez artystę, przemawiają żywo do widza i wywołują nastroj głęboki; stają one nam się teraz bliższe i tem droższe. Lepszego uzmysłowania ich nie można sobie nawet wystawić. Nalepka Słowackiego

SKŁAD FABRYCZNY
T-wa „Prowodnik“
 w RYDZIE.
 w Częstochowie, Teatralna 13. Tel. № 1.
Wyroby techniczne
Gumowe i Azbestowe
 do wszelkich gałęzi przemysłu
Obrećce gumowe
 do kół powozowych
 Bandaże, Osie, Resory
OPONY do samochodów i rowerów.
Weże gumowe i parciane
Obcasy gumowe.



Wyłąc na sprzedaż w składzie zegarków **Jana Szefflera** w Częstochowie.
 25 14-8

WARSZAWA
 w **CZĘSTOCHOWIE**
Uwaga: dla wszystkich zwiedzających Wystawę.
 Pierwszorzędny i największy w Warszawie Magazyn Okryć i kostjumów Damskich oraz ubiorów dziecińczych
S. LEWI Warszawa Niecała № 7.
 Podaje do wiadomości Sz. Publiczności, że podczas Wystawy w Częstochowie otwarty został oddział Głównego Warszawskiego Magazynu okryć, kostjumów damskich, oraz ubiorów dziecińczych. Wszelkie towary będą sprzedawane w warunkach hurtowych niższym niż różniącym się od działo znakomskiego Magazynu dając tym sposobem...
CENY NIZKIE.
 Zwiedzanie magazynu nie obowiązuje do kupna.
 Z poważaniem **S. LEWI.**
 Główny Magazyn Warszawa Niecała № 7.
 Podczas Wystawy Częstochowa Aleja III № 55

Zakład naukowy 7-mio klasowy z klasą wstępną i pensjonatem
Natalji Porazińskiej
 w WARSZAWIE, Plac S-tego Aleksandra 18.
 Od 23-go sierpnia zapis uczniom do wszystkich 7-miu klas za przystępną opłatą.
 377-2-1

DENTYSTA
R. Filipowicz
 II Aleja № 24.

Do sprzedania plac ze starami budynkami, blisko rynku, ulica Garnarska Nr. 13 za przystępną cenę. Wiadomość ul. św. Barbary Nr. 6 w sklepie 431-3-2
Do odstąpienia sklep spożywczy z piwnicą przy ul. Szkolnej X 7. Wiadomość tamże. 432-5-1
Dobra pracownia sukien, damskich otwierają została w Częstochowie przy ulicy Panny Maryi Nr. 2 II Aleja pod firmą „Helena“ 447-10-4
 Poszukuje posady ogrodnika i pszczelarza z dobrymi świadectwami z ogrodów prywatnych i fabrycznych, lat 34, żonaty, katolik, proszę szanownych czytelników o zaoferowanie mi takowej. Adres: Poczta osobowa, na Kopani Czajadzi Piaski, W Nowak ogrodnik. Prośbę może przyjąć od 1 Września lub od 1 października. 462-2-1
2 pokoje frontowe na kanton, oraz 3 pokoje z kuchnią z wszelkimi wygodami zaraz do wynajęcia. Wiadomość I Aleja Nr. 10 u gospodyni. 470-7
 Właściciel a chor. poetów, sprzedaż hurtowa i detaliczna. Dąbrowski I Aleja III Nr. 60. 475-3-1
Agent pla sprzedaży czekolady i kalendarzy poszukujemy. Oferty dla Korbelta, Sosnowiec Szkolna 8. 479-2-1
Brzeźni do sprzedania, Aleja II № 36 u Kowala 482-12-1
Sprzedam tanio aparat kinematograficzny z przyborami. Wiadomość w Redakcji. 491-2-1
Zgubiono kartę paszportową wydaną przez fabrykę Wartę na imię Stanisława Dobosz. Złożyć w administracji „Gazety“
Zgubiono kartę paszportową wydaną przez fabrykę Wulkan na imię Antoniego Brzozowskiego. Złożyć w administracji „Gazety“
Przybłąkał się wyżej czarny, piersi i łapy białe, z obłym ogonem. Można odebrać za zwrot kosztów, ul. Żelazna Nr. 9 u B. Belszyskiej.
Poszukuje się zdolnej kucharki wdowej bezdziennej, lub panny w wieku lat 30-40, umiejącej czytać pisać i rachować. Wymagane są świadectwa. Wiadomość w admin. „Gazety“ Częstochowskiej.
Ogrodnik z dobrymi świadectwami, ożukiem posady ogrodnika, Wiadomość w Admin. „Gazety“ Częstochowskiej. 491-2-1

142 MARSZAŁKOWSKA 142
 w WARSZAWIE
Główny Warsz. Fabr.
Skład DYWANÓW
 Materiały na meble Kąpy i Serwety wełniane
 Porty kryjące fabryki „ „ firankowe
 „ wełniane, pluszowe „ „ sukienne
 „ gobelnowe, płócienne „ „ pluszowe
 Firanki, Story, Kablety „ „ dywanowe
 Chodniki dywanowe, kokosowe Keldry jedwabne, wełniane
 „ sznurkowe, ceratowe „ białowe do prania
 Dety zimowe i letnie „ „ białe
 Piedy, Chustki, Szale „ „ Wycieraczki, Linoleum i t. p.

Warszawa, Marszałkowska 142. 1031

Towarzystwo „UNION“ Biuro Techniczne
 Częstochowa, Dojazd 5. Telef. 193.
 Skład wyrobów gumowych i azbestowych oraz elektrotechnicznych. 385-8-1
Tow. Akc. F. Reddaway i S-ka
 Manchester-Pendleton
 Paszy i t. p. (nie podano) z szerszymi wibracyjnymi paszami szklanymi, angielskimi, weżami parocnymi i t. p.

PASTYLKI KEFIROWE
WARSZAWA
E. GESSNER
 JEDYNY w kraju ułabwiony i higieniczny sposób przyrządzania sobie kalfiru poleca
 APTEKA - JEROZOLIMSKA 27.
 Dostać można w aptece Jerzmanowskiego i Krasuskiego w Częstochowie.

DENTYSTA
R. Filipowicz
 II Aleja № 24.

Zakład Ogrodniczy **S. JASTRZĘBSKIEGO**
 Aleja № 16 Telefonu № 65
 w Częstochowie.
 NA WYSTAWIE w pawilonie głównym, w „kabinie“ № 128, sprzedaż kwiatów ciętych i do nieczkwoch. Zapewnienie na bukiety i dekoracje.

„FINO“ znakomity buljon w kostkach, zupełnie gotowy do użycia, polecamy wszystkim a szczególnie dla rekonwalescentów dla osób osłabionych dla dzieci dla podróżujących.
 Jedną kostką użyta na filiżankę gorącej gotowanej wody, wulwie filiżankę doskonałego rosółu „FINO“ i kosztuje tylko PIĘĆ KOPIEJEK
 Sprzedaż wszędzie!! Reprezentanci:
 DOM HANDLOWY **Kurdwanowski i Brzeziński**
 WARSZAWA, Marszałkowska 49.

„ARYSTOKRATYNA“
 Mydło, krem i proszek.
 Oznaczona na wystawie lekarzy i przyrodników we Lwowie medalem złotym i dyplomem.
 „Arystokratyna“ działa przez swą zawartość węgliku antyseptycznie i orzozwijnaczo, już po krótkim użyciu... staje się pięć białą i nabiera młodocianej świeżości i wdzięku.
 Pielęgni. zmarszczki, wagner. złote plamy „Arystokratyna“ usuwa po kilkorazowym użyciu.
 Żądać w składach aptecznych i aptekach. Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w składzie aptecznym **Wojcicha ORZEŁ** w Częstochowie, III Aleja № 49.

REGLA CEMENTU
Z PIASKU I DĄBOWKA
 PASEK MOŻE DAWAĆ ZWAZNE ZYSKI
 Najtańsze i Najpraktyczniejsze CEMOROWINA DRENY RURY
MASYNY
 Cenniki gratis na żądanie.
J. ZABOKRZECKI I S-ka
 WARSZAWA - ZIELNA 6

Two S. J. Czepelewiecki i S-ka
 POLECAJĄ OSTATNIE NOWOŚCI 415
udoskonalonej perfumerji
 „Antique“, „Gontdor“, „Ideal“
 Perfumy, wody kolońskie kwiatowe, mydła.
 Skład główny; Warszawa Rymarska 16.
!!Ządajcie wszędzie!!

PRENUMERATĘ i OGŁOSZENIA przyjmują: Kantor własny -- Częstochowa Aleja II Nr. 38 -- kiosk „Świt“ na Wystawie, w Zawierciu księgarnia p. K. Lubcke i S-ka w Dąbrowie p. Jan Działek, w Rakowie p. Leon Piotrowski, w Warszawie p. F. Syrewicz.

Warunki prenumeraty
 Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 kop. 50, miesięcznie kop. 50 wraz z przesyłką pocztową lub odnoszeniem do domów.
Ceny ogłoszeń
 Za wiersz jednozpłtowy lub jego miejsce: przed tekstem kop. 30, po tekście k. 10, obok tekstu (nadstawne) k. 50, nekrologi k. 20. Drobne ogłoszenia po 3 k. za wyraz.